

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

526.8

Szerző:

Cím:

Egy dolgoznak a honvédtérképeken

Forrás:

Új Magyarország

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

Személy

F

Igy dolgoznak a honvédtérképészek

Újjászervezett honvédségünk egyik rendkívül fontos és nélkülözhetetlen szervét jelentik a honvédtérképészek, akiknek munkájáról a nagyközönség eddig alig értesült. Az 1939-ben a Festetics-palotában rendezett térképkiállítás hívta fel első ízben a figyelmet a honvédtérképészek munkájára, a közelmúltban pedig a szeretfalva-dédai vasútvonal megépítésével kapcsolatos térképezési munkák bizonyították, hogy a honvédtérképészek munkája nemcsak a honvédség, hanem a polgári társadalom számára is nélkülözhetetlen.

A honvédtérképészeti intézet akadályokkal teli multra tekint vissza. Az egykori monarchiában a térképek Bécsben készültek, itt azonban kizárólag a katonai térképeket állították elő, a nagyközönség érdekeit szolgáló térképekkel nem foglalkoztak. Ebben az intézetben magyar tisztek is voltak s 1919-ben a nehéz körülmé-

nyek között felállított magyar térképészeti intézet megszervezését ők végezték. Ők azután maguk köré gyűjtötték azokat az érdeklődő tiszteket, akik térképészettel akartak foglalkozni, s megkezdődött a kiképzés munkája. A gyorsan kiképzett új és fiatal térképészek lelkes munkája lehetővé tette, hogy az addig német szöveggel ellátott térképeket magyar feliratokkal lássák el s a térképek tartalmának helyesbítését is elvégezzék. Ez a munka termé-

zetesen csak lassan haladhatott, részben megfelelő hely hiányában, részben pedig az antant ellenőrzése miatt. Az országos levéltár három kis szobája szűknek bizonyult, amikor pedig az intézet céljaira egy laktanyarészt utaltak ki, nagy átalakítási munkákat kellett végezni. Komoly lendülettel és az igényeket kielégítő méreteken tulajdonképp csak az antant-ellenőrzés megszűnése után indulhatott meg a honvédtérképészeti intézet munkája.

A sajtó képviselőinek most nyílt első ízben alkalmuk arra, hogy az intézetet megtekinthessék és a benne folyó munkáról tájékozódjanak. Az európai, majd később a világesemények során előállott fokozott követelményeknek ma mindenben megfelel a honvédtérképészek munkája. Ezt a munkát nagymértékben segíti a korszerű technika vívmányainak, új műszereknek és módszereknek a használata. A légi fényképekből nyert térkép-előkészítéshez ma nélkülözhetetlenek a sztereoplanigrafok, a térfényképmérés bonyolult műszerei, amelyek a terepmunkát lényegesen meggyorsítják. A terepmunka súlyos feladatot jelent mind a háromszögölők, mind a terepfelmérők részére. Mindkét munkakörben dolgozók sokszor kemény nélkülözések között, hosszú időn át, hat-nyolc hónapig is kint tartózkodnak a terepen és napi tizennégy-tizenöt-

óra munkával építik fel a magyar föld képét pontos méréseik alapján. Ennek az erőltetett munkának meg is van a gyümölcse, mert átlag 250—260 négyzetkilométernyi területet dolgoz fel évente egy-egy tiszt. Természetesen ez az eredmény csak akkor érhető el, ha az előkészítést a háromszögölők a háromszöghálózat megteremtésével elvégzik, amelyre azután az intézet többi belső szervei munkájukat alapozhatják. Az ily módon előkészített vázlatokból készül el a részletes katonai térkép, amelyből a térképraajzolóknak nagyobb áttekintő térképeket rajzolnak.

Mind a rajzoláshoz, mind a légifényképek kiértékeléséhez az intézet ma már a női munkaerőt is igénybe veszi. Magától értetődő, hogy a majdnem geome-

triai rajznak megfelelő térkép kiértékeléséhez és megrajzolásához nem elegendő a szokásos rajzi előképzés, mert ez a munka különleges rajztechnikát igényel, amelyet csak komoly munkával lehet elsajátítani.

A térkép megrajzolása után kerül sor a sokszorosításra, amelyet a műszaki csoport végez. Itt rendelkezésre állnak az intézet korszerű nyomdagépei, a különböző műszerek, mint például a fényképezés, a galvanoplasztika, a rézmetszés eszközei és a gyorsajtó. Ma minden magyar térkép, az iskolai, földrajzi, történelmi atlaszok, falitérképek, tudományos és közigazgatási térképek a honvédtérképészeti intézetből kerülnek ki. A nyomda teljesítményére a legjellemzőbb adat, hogy 1942-ben hét és félmillió darab különböző térképet nyomtak.

Említésre méltó az intézet tudományos munkássága is. Számtalan új mérési és műszaki eljárás és egyéb más kutatás figyelmet érdemel erre. Az intézet jól felszerelt szakkönyvtára és egészen egyedülálló műszaki múzeuma adja meg az alapot erre a tudományos munkára.